Rev. Pallegedera Susima
PAPER

මොළය සහ මනස පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම

Rev. Pallegedera Susima, Department of Buddhist Philosophy, Buddhist & Pali University

චින්තනය කේන්ද්‍ර කොටගත් පුද්ගල චර්යාවක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන බුදුදහම හේතුඵල සබඳතාවය සන්දර්භය කොටගත් දාර්ශනික ඉගැන්වීමකි. පුද්ගල ස්වාමීත්වය හා ස්වෛරීයත්වය අවධාරණය කරමින් පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා සිතෙහි දායකත්වය බෙහෙවින් අවධාරණය කරයි. බටහිර විද්‍යාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම් වල පුද්ගල ශරීරයෙහි අති සංකීර්ණතම ඉන්ද්‍රිය වශයෙන් මොළය ප්‍රමුඛත්වයෙන් සැළකේ. නියුරෝන සෛල ප්‍රකෝටි 15කින් පමණ සමන්විත වන මොළය :ර්සබ* ශරීරයේ සෑම ඉන්ද්‍රියයක් මගින් ම ස්නායු පද්ධතිය ඔස්සේ ලබාදෙන සංඥාවන් අදාළ නියුරෝන සෛල බාණ්ඩ මගින් හඳුනාගනිමින් ප්‍රතිචාර දක්වීමේ ක්‍රියාවලිය සිදුකරන බව ඡැඕීජ්බ ක්‍රමය මගින් තහවුරු කරගෙන තිබේ.

මනස යනු කුමක්ද? මොළය එතරම් සක්‍රීයව සෑම දෙයක් සම්බන්ධව ම ක්‍රියාත්මක වන්නේනම් සිතෙන්, මනසෙන් හෝ විඤ්ඤාණයෙන් තිබෙන ප්‍රයෝජනය කුමක්ද? යන්න මෙහිදී විමසීමට භාජනය කෙරේ. මනෝවිද්‍යා විෂයක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ ස්වාපනය පිළිබඳ පර්යේෂණයන් ඔස්සේ වර්තමානය වන විට මොළය හා සිත පිළිබඳ සත්‍යතාවය තහවුරු කරගෙන තිබේ. භෞතික විද්‍යාත්මක පැතිකඩක් වන ක්වන්ටම් යාන්ත්‍රික විද්‍යාව මගින් සිත හා එහි පැවැත්ම පිළිබඳ වැදගත් කරුණක් හෙළිදරවු කොට තිබේ. සිත වූ කලී සුවිශෙෂී ක්වන්ටම් තත්වයකි. මොළය තුළ විද්‍යුත් සංඥා ගමන් කිරීමේදී නියුරෝන සෛල එකකට එකක් සම්බන්ධ වන උපාගම සන්ධි තුළ සිදුවන ජෛව රසායනික ක්‍රියාවලිය නිසා මොළයෙහි ද සුවිශේෂී ක්වන්ටම් තත්වයක් බිහි වේ. එම ක්වන්ටම් තත්වය මත සිත, මනස හා විඤ්ඤාණය රඳා පවතින බව වර්තමානය වන විට සොයාගෙන තිබේ.

කායික ක්‍රියාවන් හඳුනාගැනීම සිදුවන්නේ මොළයට මනස සම්බන්ධව පවත්නා විටදීය. ඒවා චක්ඛු විඤ්ඤාණාදී වශයෙන් බුදුදහමෙහි හැඳින් වේ. සිහි විසඥ වූ විට සිදුවනුයේ මොළයත් මනසත් අතර සබැඳියාව බිඳී යාමයි. එහෙත් ස්නායු මගින් මොළය වෙත පණිවිඩ ගෙනයෑමේ ක්‍රියාවලිය නොනැවතී සිදුවේ. මොළයෙහි ක්‍රියාත්මක නියුරෝන සෛල බාණ්ඩයන් මගින් එම සංඥාවන් හඳුනාගත්ත ද මනසත් සමඟ පවත්නා සබඳතාවය බිඳී පවතින බැවින් එම සංඥාවන්ට ප්‍රතිචාර දක්වීමක් සිදු නොවේ. මන්ද යත් ප්‍රතිචාර බිහිවන්නේ මොළයෙන් නොව මනස මගිනි.

බුදුදහම තුළ මොළය (මත්ථලුංග) හඳුන්වා තිබෙන්නේ කුණපයක් වශයෙනි. භෞතික කයක් සහිත සත්වයන්ට පමණක් හිමි මොළය නාම කයක් පමණක් ඇති සත්වයන්ට නැත. එහෙත් සියළුම සත්වයන්ට සිත, මනස හා විඤ්ඤාණය පවතී. එබැවින් බුදුසමය සියල්ලන්ටම පොදු සිත පිළිබඳව සාකච්ඡා කරයි.

ප්‍රමුඛ පද :- මොළය, නියුරෝන, අස්ථානිකත්වය, සිත, මනස, විඤ්ඤාණය